

Uchwała Nr 131/2024

ZARZĄDU POWIATU ŻUROMIŃSKIEGO

w sprawie:

zarządzenia konsultacji projektu

„Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2024-2032”

Na podstawie art. 32 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2023 r., poz.1526 z późn. zm.) oraz § 5 Uchwały Nr XXXII/313/14 Rady Powiatu Żuromińskiego z dnia 19 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia Zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami powiatu żuromińskiego (Dz.Urz. Woj. Mazowieckiego, poz.1849) uchwała się, co następuje:

§1.

1. Zarządza się konsultacje przyjętego przez Zarząd Powiatu projektu „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2024-2032” stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.
2. Celem konsultacji jest zebranie opinii i uwag w związku z przygotowaniem „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2024-2032”
3. Konsultacje mają charakter opiniodawczy. Zgłaszane w trakcie konsultacji uwagi i opinie będą podlegały ocenie przez Zarząd Powiatu.
4. Konsultacje przeprowadza się na terenie powiatu żuromińskiego w formie:
 - 1) internetowego forum dyskusyjnego (konsultacyjnego) z użyciem strony internetowej powiatu w terminie od dnia 6 grudnia 2024r. do dnia 20 grudnia 2024r.
 - 2) poczty tradycyjnej na adres: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Lidzbarska 27, 09-300 Żuromin

§2.

Konsultacje koordynuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie, osobą odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji jest pani Ewa Kujawa – specjalista ds. osób niepełnosprawnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie.

§3.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zarządu Powiatu.

§4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA ŻUROMIŃSKI

mgr Jerzy Rzymowski

Uzasadnienie

Do uchwały nr 131/2024 z dnia 5 grudnia 2024r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych
na lata 2024-2032

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych stanowi kontynuację programu przyjętego przez Radę Powiatu Żuromińskiego w 2007r. Celem obecnego programu jest stworzenie systemu wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, program obejmuje głównie obszary życia osób niepełnosprawnych: rehabilitację zawodową, rehabilitację społeczną oraz przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

STAROSTA ŻUROMIŃSKI

mgr Jerzy Rzymowski

Załącznik do Uchwały Nr 131/2024
Zarządu Powiatu Żuromińskiego
Z dnia 05 grudnia 2024 r.

Projekt

Powiatowego Programu Działań
na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych
w Powiecie Żuromińskim
na lata 2024-2032

Żuromin 2024

Spis Treści

I. WSTĘP	3
II. POJĘCIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	4
III. POTRZEBY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	5
IV. DOSTOSOWANIE BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I MIESZKAŃ.....	7
V. ORGANIZACJE I INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	11
VI. ANALIZA SWOT.....	34
VII. MISJA I CELE PROGRAMU	35
VIII. PODSUMOWANIE	47

I. WSTĘP

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych stanowi kontynuację programu przyjętego przez Radę Powiatu Żuromińskiego w 2013r. Celem obecnego programu jest stworzenie systemu wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin z wykorzystaniem doświadczeń wynikających z poprzedniego programu. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, program obejmuje głównie obszary życia osób niepełnosprawnych: rehabilitację zawodową, rehabilitację społeczną oraz przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych. Należy jednak podkreślić, iż działania na rzecz osób o ograniczonej sprawności nie mogą zawęzać się do świadczeń rehabilitacyjnych, opiekuńczych, leczniczych czy socjalnych lecz winny dążyć do stworzenia im warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym.

Przy opracowaniu niniejszego programu jako wykładnią prawną posługiwano się następującymi aktami prawnymi:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r., która stoi w obronie praw i wolności osób niepełnosprawnych, określająca zasady jakimi powinna kierować się władza ustawodawcza, wykonawcza i samorządy terytorialnie działające na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych,
- Karta praw osób Niepełnosprawnych, uchwalona 1 sierpnia 1997 roku przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, która uznaje, iż osoby niepełnosprawne mają prawo do nienależytego, samodzielnego, aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji,
- Ustawa z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024r., poz. 44 z późn. zm.) określająca szczegółowo zagadnienia związane z aktywizacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- Ustawa z dnia 20 sierpnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024r. poz. 475 z późn. zm.) określająca instrumenty interwencji państwa na rynku pracy,
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2024r. poz. 1283), w której z zapisów wynika potrzeba wspierania osób niepełnosprawnych.

II. POJĘCIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zdefiniowanie pojęcia niepełnosprawności jest trudne, bowiem trudne do dokładnego określenia są granice między sprawnością a niepełnosprawnością, dlatego też definicja pojęcia niepełnosprawności wzbudza wiele wątpliwości. Postawienie granicy między niepełnosprawnością, a sprawnością jest działaniem arbitralnym. Równocześnie brak jest jednolitej definicji pojęcia niepełnosprawności. Przyjmuje się, że ustawowa definicja musi być zgodna z intencją zawartą w dokumentach Organizacji Narodów Zjednoczonych tj. że „osoba niepełnosprawna oznacza człowieka nie mogącego samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwości normalnego życia, indywidualnego lub społecznego, na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznych lub psychicznych”. Niepełnosprawność może być fizyczna, intelektualna lub polegać na dysfunkcji zmysłów. Może być wynikiem choroby somatycznej lub umysłowej, a wszystkie te schorzenia mogą mieć charakter przejściowy bądź stały. Niepełnosprawność jest kwestią niezwykle istotną, szczególnie w cywilizacyjnie rozwiniętych społeczeństwach. Głównymi przyczynami jej występowania jest wpływ samej cywilizacji, występowanie związanych z cywilizacją chorób, trudne warunki pracy i zagrożenia komunikacyjne. W dokumentach wspólnotowych niepełnosprawność ma wiele form, mówi się o niepełnosprawności fizycznej, sensorycznej, umysłowej oraz intelektualnej. Jako przyczyny powstania niepełnosprawności wymienia się:

- choroby genetyczne, okresu prenatalnego i okołoporodowego,
- choroby okresu wczesnodziecięcego,
- choroby układu sercowo-naczyniowego,
- urazy, wady wrodzone, choroby przewlekłe i wypadki, w tym wypadki przy pracy,
- utratę zdrowia wskutek szkodliwych występujących w środowisku pracy i zamieszkania zanieczyszczeń środowiska naturalnego,
- choroby nowotworowe, zakaźne,
- choroby psychiczne i negatywne skutki dotyczące higieny życia i jakości zdrowia psychicznego.

Kryterium do zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie było posiadanie:

- aktualnego orzeczenia wydanego przez odpowiedni organ orzekający – dla osób w wieku 16 lat i więcej,
- uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego - dla dzieci poniżej 16 roku życia.

Art. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r. określa następujące stopnie niepełnosprawności (Dz. U. z 2024r., poz. 44 z późn. zm):

- **znaczny stopień niepełnosprawności** – określa osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- **umiarkowany stopień niepełnosprawności** – określa osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
- **lekki stopień niepełnosprawności** – określa osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

III. POTRZEBY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Do najistotniejszych problemów powiatu w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych należą:

- utrudniony dostęp do leczenia, opieki medycznej, wczesnej diagnozy i rehabilitacji
- częściowo utrudniony dostęp do nauki w klasach integracyjnych ze względu na bariery architektoniczne,
- mała możliwość zatrudnienia na otwartym rynku pracy oraz w zakładach pracy chronionej,
- bariery architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne w obiektach użyteczności publicznej i mieszkaniach,
- bariery w komunikacji i środkach transportu publicznego.

Opieka zdrowotna i rehabilitacja

Opieka zdrowotna realizowana jest w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie. Część placówek służby zdrowia potrzebuje odpowiedniego dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie jest dostosowany w sposób wystarczający. Posiada: podjazdy, odpowiednio przystosowane krawężniki, windę, przystosowane łazienki, posadzki antypoślizgowe, poręcze i uchwyty umożliwiające samodzielne poruszanie się i korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych.

Niepełnosprawność ruchowa

Ciągle rosnąca liczba osób niepełnosprawnych w wyniku wypadków, urazów i innych uszkodzeń oraz niepełnosprawnych ruchowo od urodzenia wymaga zorganizowania oddziałów, w których prowadzona byłaby kompleksowa rehabilitacja. W tych przypadkach najlepsze efekty można osiągnąć prowadząc rehabilitację w sposób ciągły, aż do osiągnięcia możliwie optymalnej sprawności, zahamowania rozwoju choroby lub całkowitego wyleczenia. W Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie funkcjonuje od 07.03.2000 roku dzienny oddział rehabilitacyjny. Prowadzona jest rehabilitacja ruchowa u pacjentów dorosłych ze schorzeniami reumatologicznymi, neurologicznymi, po urazach i wypadkach. Ponadto przy szpitalu funkcjonuje Zakład Opiekuńczo - Lecznicy, w którym przebywają osoby niewymagające leczenia szpitalnego, a rehabilitacji i całodobowej opieki (60 łóżek). Okres przebywania pacjentów jest długi, ponieważ są to osoby przewlekle chore, samotne i wymagają całodobowej opieki pielęgniarstwa jak również lekarskiej.

Niepełnosprawność psychiczna

Przemiany ekonomiczne kraju, szybkość życia, stres powodują, że rośnie liczba osób z zaburzeniami psychicznymi. W naszym powiecie jest to również duży problem. Chorzy psychicznie kierowani są na leczenie do szpitali psychiatrycznych w innych powiatach. W Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Żurominie działa Poradnia Zdrowia Psychicznego, która udziela pomocy i wsparcia w zakresie terapii indywidualnej i grupowej.

Opieka i pomoc osobom z zaburzeniem psychicznym w środowisku rodzinnym, lokalnym jest mimo wszystko ograniczona. Sprowadza się do leczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego, Dziennym Oddziale Psychiatrycznym lub leczenia farmakologicznego. W przypadku braku opieki ze strony rodziny i wyczerpania możliwości objęcia opieką jakimi dysponuje powiat można skierować chorego do oddziału psychiatrycznego szpitali na terenie innych powiatów i województw.

Należy jednak podkreślić, iż sam szpital stwarza specjalne warunki, w których łatwo o błędną ocenę znaczenia danych zachowań. „ Wydaje się, że konsekwencje wynikające dla pacjentów hospitalizowanych w takich warunkach – bezsilność, depresjonalizacja, segregacja i „obumieranie” – są niewątpliwie antyterapeutyczne”.

Niepełnosprawność intelektualna

Naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych intelektualnie wychodzą istniejące placówki działające na terenie powiatu. Wymienić tu należy: Zespół Szkół Specjalnych w Żurominie, Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, Warsztat Terapii Zajęciowej w Żurominie, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Żurominie oraz Dom Pomocy Społecznej w Bądzynie.

IV. DOSTOSOWANIE BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I MIESZKAŃ

Na terenie powiatu część budynków użyteczności publicznej nie spełnia wymogów dla osób niepełnosprawnych, brak jest podjazdów, pochylni, wind, poręczy i sanitariatów dostosowanych dla osób niepełnosprawnych. Niektóre obiekty administracji państwowej i samorządowej funkcjonujące na terenie powiatu żuromińskiego są częściowo przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in.: ośrodki pomocy społecznej, zakłady opieki zdrowotnej oraz placówki oświatowe.

Poniżej przedstawiamy tabelaryczne zestawienia dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych:

TABELA NR 1

Dostosowanie ośrodków pomocy społecznej do potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Żuromińskim i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Specyfikacja Gmina	Podjazd lub pochylnia	Winda	Ciągi pieszce	Pomieszczenia higieniczno- sanitarne
M-GOPS Lubowidz	TAK	NIE	TAK	TAK
GOPS Lutocin	NIE	NIE	NIE	TAK
M-GOPS Biezuń	TAK	TAK	TAK	NIE
M-GOPS Żuromin	TAK	NIE	TAK	NIE
GOPS Siemiątkowo	NIE	NIE	NIE	NIE
GOPS Kuczbork- Osada	TAK	NIE	NIE	NIE
PCPR Żuromin	TAK	NIE	TAK	TAK

TABELA NR 2

Dostosowanie Domu Pomocy Społecznej do potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Żuromińskim

Specyfikacja DPS	Podjazd lub pochylnia	Winda	Ciągi pieszce	Pomieszczenia higieniczno- sanitarne
DPS Bądzynie	TAK	TAK	TAK	TAK

TABELA NR 3

Dostosowanie przychodni specjalistycznych/ogólnych /ośrodków zdrowia do potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Żuromińskim

Specyfikacja	Podjazd lub pochylnia	Winda	Ciągi pieszce	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne
Gmina				
SPZZOZ w Żurominie	TAK	TAK	TAK	NIE
SGZOZ w Lutocinie	TAK	NIE	TAK	TAK
SPM-GZOZ w Bieżuniu	TAK	NIE	NIE	TAK
Ośrodek Zdrowia w Siemiatkowie	NIE	NIE	TAK	NIE
Gminny Ośrodek Zdrowia w Kuczborku	TAK	NIE	NIE	TAK
Ośrodek Zdrowia w Zieluniu	NIE	NIE	TAK	NIE
Ośrodek Zdrowia w Syberii	NIE	NIE	TAK	NIE
Przychodnia Lekarska „PANACUM” w Żurominie	TAK	NIE	TAK	TAK
Praktyka Lekarza Rodzinnego „VENA” w Lubowidzu	TAK	NIE	NIE	TAK
ARS Medica NZOZ w Lutocinie	TAK	NIE	TAK	TAK

TABELA NR 4

Dostosowanie szkół podstawowych do potrzeb osób niepełnosprawnych w powiecie żuromińskim

Specyfikacja Gmina	Ilość szkół ogółem	Ilość szkół częściowo dostosowanych	Ilość szkół całkowicie dostosowanych
Lubowidz	3	3	0
Lutocin	3	3	0
Biezuń	2	0	0
Kuczbork- Osada	5	1	0
Siemiątkowo	2	1	0
Żuromin	7	7	0

TABELA NR 5

Dostosowanie urzędów administracji samorządowej do potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Żuromińskim

Specyfikacja Gmina	Podjazd lub pochylnia	Winda/ podnośnik/ schodolaz	Ciągi pieszce	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne
Starostwo Powiatowe	TAK	TAK	TAK	TAK
UMiG Lubowidz	TAK	NIE	TAK	TAK
UG Lutocin	TAK	NIE	NIE	NIE
UMiG Biezuń	TAK	TAK	TAK	TAK
UG Kuczbork- Osada	TAK	NIE	TAK	NIE
UG Siemiątkowo	NIE	NIE	NIE	NIE
UMiG Żuromin	TAK	NIE	TAK	TAK

TABELA NR 6

Dostosowanie szkół specjalnych i szkół ponadpodstawowych do potrzeb osób niepełnosprawnych w Powiecie Żuromińskim

Nazwa placówki Oświatowej	Podjazd lub pochylnia	Winda	Ciągi piesze	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne
Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej w Żurominie	TAK	NIE	TAK	NIE
Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Orkana w Bieżuniu	TAK	NIE	NIE	NIE
Zespół Szkół im. Batalionów Chłopskich w Zielonej	TAK	NIE	NIE	NIE
Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych im. Jana Pawła II w Żurominie	TAK	NIE	TAK	NIE
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Żurominie	NIE	NIE	TAK	NIE
Zespół Szkół Specjalnych w Żurominie	NIE	TAK	TAK	TAK

V. ORGANIZACJE I INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB

NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie
2. Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie
3. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

4. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Żurominie
5. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Żurominie
6. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
7. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Żurominie
8. Dom Pomocy Społecznej w Bądzynie
9. Zespół Szkół Specjalnych w Żurominie
10. Ośrodki Pomocy Społecznej z 6-ciu gmin Powiatu Żuromińskiego:
 - a) Gmina Żuromin,
 - b) Gmina Biezuń,
 - c) Gmina Lubowidz,
 - d) Gmina Kuczbork-Osada,
 - e) Gmina Lutocin,
 - f) Gmina Siemiątkowo.
11. Placówki Opieki Zdrowotnej w Powiecie Żuromińskim
12. Szkoły Powiatu Żuromińskiego
13. Powiatowo-Miejska Biblioteka Publiczna
14. Organizacje pozarządowe

Podejmowane zadania poszczególnych instytucji i organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką działającą m.in. na rzecz osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne jak wszyscy obywatele mają prawo do korzystania ze środowiska. Przepisy obowiązującego prawa zapewniają im dostęp do wszystkich instytucji służb publicznych, posiadanie maksymalnej swobody poruszania się, wstęp do budynków jednak w praktyce licznie występujące bariery architektoniczne utrudniają, a często wręcz uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym poruszanie się w środowisku. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za pośrednictwem Centrum Pomocy Rodzinie może

wspierać finansowo działania z zakresu eliminowania barier utrudniających integrację osób niepełnosprawnych w środowisku. Tę kwestię reguluje Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON z dnia 25 czerwca 2002 roku (Dz. U. z 2013r. poz. 1190).

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełnienia ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Rehabilitacja społeczna opiera się na:

- dofinansowaniu do turnusów rehabilitacyjnych,
- likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- dofinansowaniu do przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego,
- udziale w warsztatach terapii zajęciowej,
- likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową oraz pomoc w uzyskaniu wykształcenia wyższego w ramach programu „Aktywny samorząd”,
- wspieranie osób niepełnosprawnych w zapobieganiu i wykluczeniu społecznemu.

Bariera architektoniczna to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy (w ciągu komunikacyjnym), które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Bariera techniczna są to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja tej bariery powinna spowodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Bariera w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Turnusy rehabilitacyjne- turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Turnusy organizuje się wyłącznie w ośrodkach na terenie Polski, posiadających wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy dla osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania. Czas trwania turnusów wynosi co najmniej 14 dni

Sprzęt rehabilitacyjny są to wszelkiego rodzaju urządzenia służące do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Sprzęt powinien być wskazany przez lekarza specjalistę i powinien służyć do rehabilitacji schorzeń wynikających z niepełnosprawności.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – szczegółowy wykaz przedmiotów określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie limitu cen dla wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi, o takim samym zastosowaniu, ale różnych cenach oraz limitu cen dla napraw przedmiotów ortopedycznych. Przedmioty ortopedyczne to przyrządy ortopedyczne niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałego inwalidztwa, w okresie choroby lub usprawnienia leczniczego. Przedmioty ortopedyczne przysługują bezpłatnie lub częściowo odpłatnie (w zależności od rodzaju przedmiotu) raz na 2,3,4 lub 5 lat. Środki pomocnicze to takie środki które, ułatwiają w znacznym stopniu, bądź wręcz umożliwiają funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym (są nimi: np. pomoce optyczne dla niewidzących, aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki itp.).

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do zatrudnienia. Realizacja tego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej zmierzających do rozwijania:

1. umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej
2. psychofizycznej sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności

zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy. Program „Aktywny Samorząd” adresowany do osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Program obejmuje następujące formy wsparcia:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej;
- b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym;
- c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się,
- d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo inną tego typu opieką) adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka,
- e) Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia), które korzystają z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej, tj. pod opieką zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie lub pod opieką poradni/ ośrodka/ zespołu domowego leczenia tlenem;

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym, umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych jest organem opiniodawczo – doradczym starosty działa na podstawie art. 44b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. (z późniejszymi zm.) o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych.

Do zakresu działań powiatowej Rady należy:

1. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
 - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych,
2. opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
3. ocena realizacji programów,
4. opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Powiatowa Rada składa się z 5 osób, powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin). Członków powiatowej Rady powołuje i odwołuje Starosta, spośród kandydatów zgłoszonych przez organizacje pozarządowe, fundacje oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

Kadencja Rady trwa 4 lata. Posiedzenia Rady odbywają się co najmniej raz na kwartał. Zwołuje je przewodniczący Rady z własnej inicjatywy, na wniosek co najmniej 1/3 liczby członków Rady.

W 2023 r Rada zebrała się na 5 posiedzeniach

Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie jest jednostką organizacyjną powiatu realizującą jego ustawowe obowiązki w obszarze rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 475 ze zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.).

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Do realizacji tych celów, niezbędne jest:

- 1) prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;

- 2) przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia;
- 3) dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie;
- 4) określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo do korzystania z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

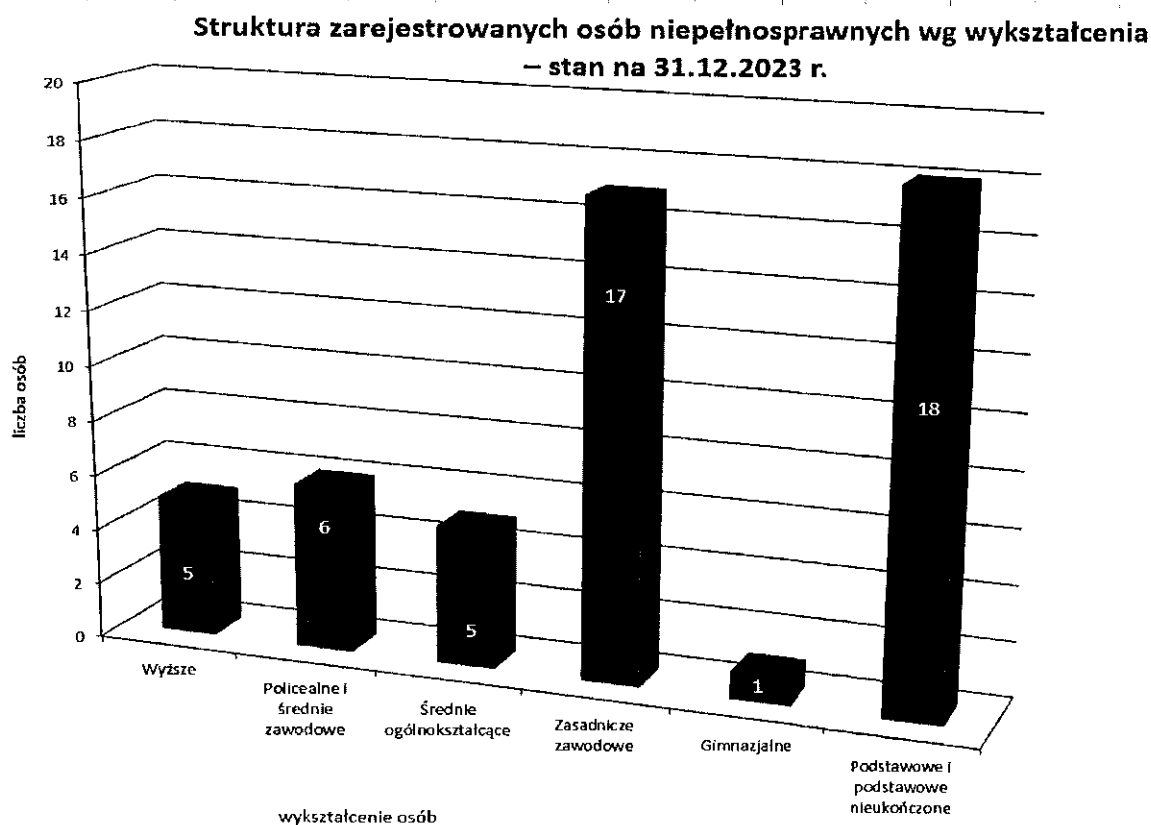
Osoba niepełnosprawna zarejestrowana jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

- 1) szkoleń;
- 2) stażu;
- 3) prac interwencyjnych;
- 4) przygotowania zawodowego dorosłych;
- 5) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji;
- 6) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji;
- 7) finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji;
- 8) studiów podyplomowych;
- 9) szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;
- 10) bonu na zasiedlenie;
- 11) bonu szkoleniowego;
- 12) bonu stażowego;
- 13) robót publicznych.

Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy, o których mowa wyżej, są finansowane w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne – ze środków Funduszu Pracy, a jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu – ze środków Funduszu, a w przypadku ich braku – z Funduszu Pracy.

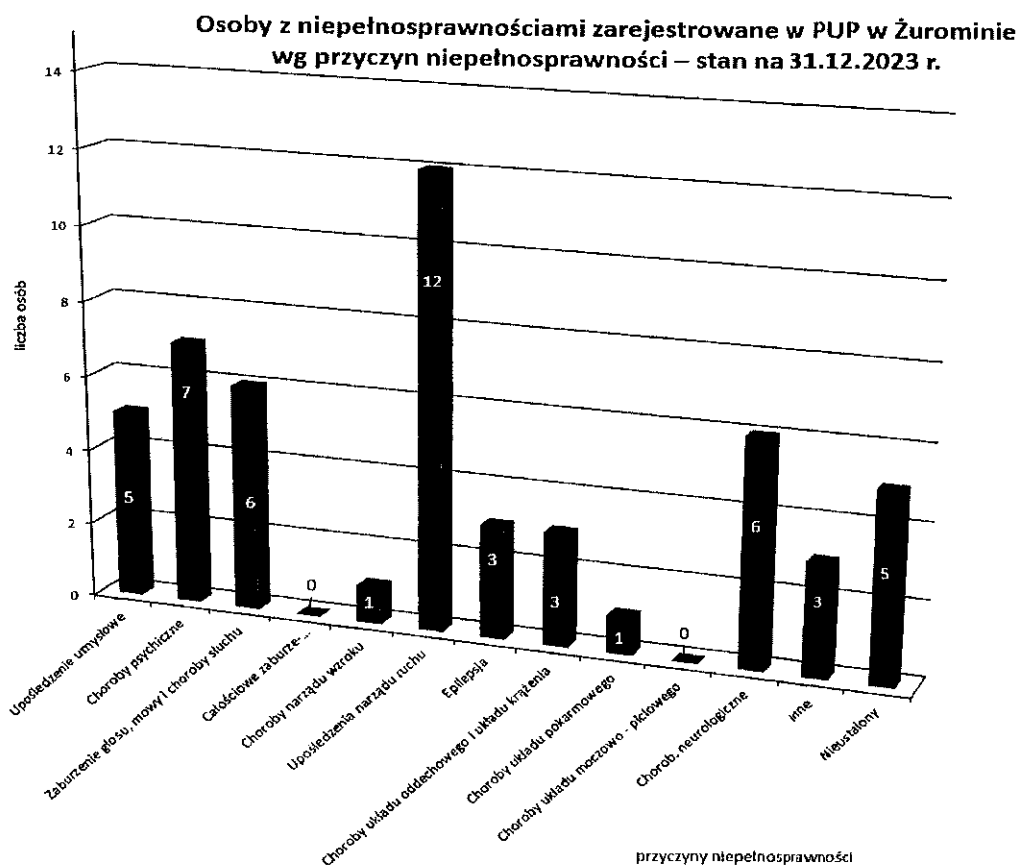
Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żurominie na 31 grudnia 2023 r. wyniosła 52 osoby, które stanowiły 2,8% ogółu zarejestrowanych 1855 osób bezrobotnych i 1 osoba poszukująca pracy. W stosunku do roku 2022 liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych i poszukujących pracy w ewidencji nie uległa zmianie. Spośród wszystkich osób niepełnosprawnych największą grupę stanowiły osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności 28 osób (53,8%), z umiarkowanym 22 osoby (42,3%), najmniejszą grupę ze znacznym 2 osoby (3,8%). Wśród osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żurominie najliczniejszą grupę stanowią osoby bez kwalifikacji 18 osób (34,6%) i z wykształceniem zasadniczym zawodowym 17 osób (32,7%).

Wykres 1. Struktura zarejestrowanych osób niepełnosprawnych wg wykształcenia – stan na 31.12.2023 r.

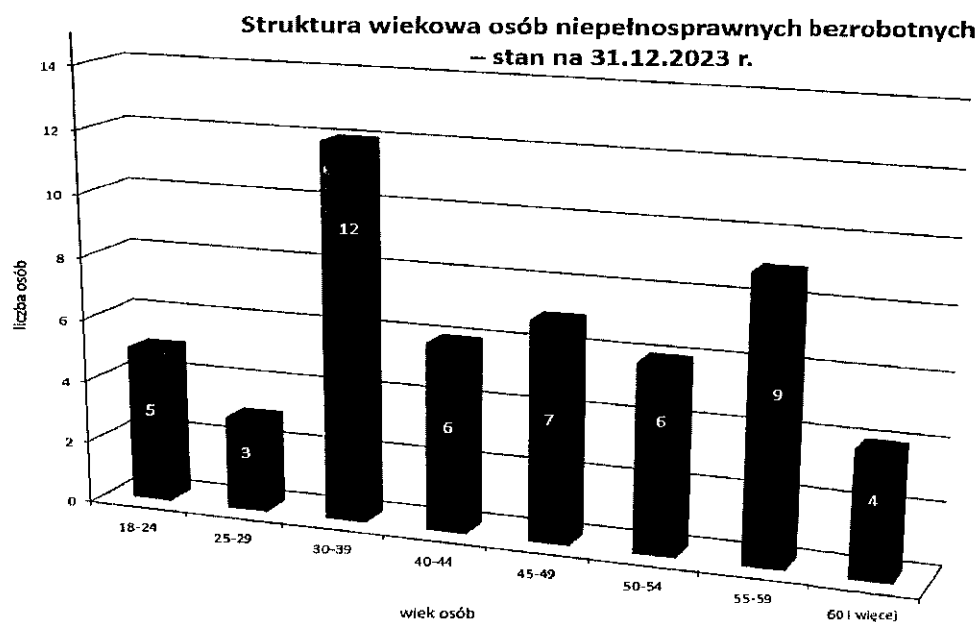
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRIPS-07.

Wykres 2. Osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w PUP w Żurominie wg przyczyn niepełnosprawności – stan na 31.12.2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-07.

Wykres 3. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych bezrobotnych – stan na 31.12.2023 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MRiPS-07.

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Żurominie

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy im. Jana Pawła II w Żurominie ma swoją siedzibę w Żurominie przy ul. Kościuszki 2. Przeznaczony jest dla 30 dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną wymagających pomocy i wsparcia niezbędnego do samodzielnego życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Dom stwarza warunki umożliwiające szerszy dostęp do świadczeń: rehabilitacji społecznej, socjoterapii i psychoterapii, opieki pielęgniarstwa i różnych oddziaływań usprawniających oraz tworzy warunków dla zaspokojenia potrzeb rekreacyjno - kulturalnych, samorealizacji, wzbudzania i podtrzymywania samodzielności. Placówka ma również za zadanie kształtowanie i rozwijanie zasad współżycia w środowisku poprzez: uczestniczenie w zajęciach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych oraz utrzymywanie kontaktów z rodzinami uczestników. Ważnym celem placówki jest zapewnienie jak najlepszej integracji społecznej oraz kształtowanie w środowisku lokalnym pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnością poprzez współpracę i współdziałanie z samorządem lokalnym, instytucjami i organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, ośrodkami pomocy społecznej, placówkami opieki zdrowotnej, parafiami i innymi osobami prawnymi oraz fizycznym.

Do zadań Domu należy także trening motywacyjny np.: motywowanie do aktywności i samodzielności, do podejmowania kontaktów społecznych oraz podjęcia terapii i rehabilitacji. Rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności uczestników niezbędnych do ich możliwie samodzielnego funkcjonowania społecznego dokonuje się poprzez postępowanie wspierająco - aktywizujące, które obejmuje trening umiejętności samoobsługowych, kulinarnych, gospodarowania finansami, zaradności życiowej, umiejętności społecznych, interpersonalnych i relaksacji, a także konstruktywnego rozwiązywania problemów. Postępowanie wspierająco - aktywizujące obejmuje między innymi wspieranie psychoterapeutyczne i edukacyjno-terapeutyczne. Dom służy uczestnikom poradnictwem psychologicznym i socjalnym.

Placówka posiada pomieszczenia i sprzęt niezbędny do realizacji zadań wspierająco - aktywizujących. Prowadzona jest tu różna terapia zajęciowa np.: zajęcia plastyczne, rękodzielniczo, krawiectwo, zajęcia muzyczne, teatralne, ruchowe, komputerowe, kulinarne i inne.

Na terenie Powiatowego Środowiskowego Domu Pomocy znajdują się:

- gabinet pielęgniarstwa,
- pokój wyciszeń, służący do indywidualnego poradnictwa psychologicznego socjalnego,

- sala terapii komputerowej,
- sala terapii gastronomicznej,
- jadalnia,
- sale terapii plastycznej, krawieckiej, rękodzielniczej, muzykoterapii, zajęć teatralnych i ruchowych.

Dom wyposażony jest także w świetlicę, gdzie uczestnicy mile spędzają wolny czas.

Do Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy osoby niepełnosprawne dowożone są 9-osobowym samochodem.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej stwarzają 29 osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Uczestnikami Warsztatu są osoby niepełnosprawne, które ukończyły 18 lat, mają orzeczoną znaczną lub umiarkowaną stopień niepełnosprawności i posiadają wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej zawarte w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności wydanym przez właściwy organ.

Realizacja zadań WTZ w Żurominie odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania u uczestników warsztatów:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Zajęcia terapeutyczne w poszczególnych pracowniach prowadzone są według programów terapii i planów zajęć dostosowanych do indywidualnych możliwości poszczególnych uczestników. Wiodącą metodą pracy w pracowniach jest metoda zajęć praktycznych przy zastosowaniu zarówno formy pracy indywidualnej jak i grupowej. Celem zajęć terapeutycznych jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnej do prowadzenia samodzielnego i aktywnego życia na miarę indywidualnych możliwości oraz podjęcia pracy.

Uczestnicy podczas zajęć terapeutycznych nabywają różnorodnych umiejętności, rozwijają sprawności manualne oraz uczą się: dokładności, cierpliwości, wytrwałości, odpowiedzialności, dbałości o powierzony sprzęt i materiał, bezpieczeństwa pracy oraz

poczucia odpowiedzialności za wykonywaną pracę. Uczą się kompromisu i wzajemnych ustępstw, nawiązywania poprawnych relacji w grupie, respektowania i używania form grzecznościowych, samodzielnego rozwiązywania konfliktów, wyrażania uczuć, udzielania i przyjmowania pomocy. Kształtują spostrzegawczość, wyobraźnię, kreatywność, zaradność i samodzielność oraz postawę koleżeńską. Rozwijają poczucie estetyki, koordynację wzrokowo-ruchową oraz umiejętność czytania i pisania. Poprzez swoje prace wyrażają siebie, co pozwala na ich lepsze poznanie i zrozumienie.

Zajęcia w Warsztacie odbywają się w 5 pracowniach:

- gastronomicznej,
- przyrodniczo-plastycznej,
- stolarskiej,
- krawiecko-artystycznej,
- multimedialnej.

We wszystkich pracowniach prowadzone są:

- Aktywizacja społeczna i zawodowa oraz ogólny rozwój uczestników poprzez kształtowanie samodzielności oraz poprawę ich sprawności fizycznej i kondycji psychicznej.
- Nauka rozpoznawania nominałów pieniężnych, dokonywania zakupów, planowania wydatków zgodnie z potrzebami, uwrażliwianie na potrzebę oszczędzania,
- Wdrażanie do pracy zespołowej,
- Stymulowanie procesów poznawczych: uwagi, pamięci i spostrzegania, wyobraźni, myślenia,
- Nauka umiejętnego zachowania w miejscach publicznych i adekwatnego okazywania emocji do sytuacji,
- Wyrabianie punktualności, systematyczności, dokładności, cierpliwości, wytrwałości i poczucia odpowiedzialności za wykonywaną pracę,
- Wdrażanie do zachowania czystości w miejscu pracy oraz segregacji odpadów,
- Nauka dbania o stan zdrowia i czystość osobistą,
- Usprawnianie percepcji wzrokowej i wzrokowo-ruchowej, sprawności manualnej rąk i palców,
- Rozwijanie umiejętności komunikacji społecznej oraz rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,

- Podnoszenie samodzielności oraz wiary we własną wartość i przydatność społeczną oraz rozwój intelektualny,
- Poprawienie samoobsługi i zaradności w czynnościach życia codziennego,
- Kształtowanie preorientacji zawodowej,
- Wdrażanie do przestrzegania zasad BHP i PPOŻ oraz regulaminu placówki.
- Zwiększenie świadomości osób niepełnosprawnych w kwestii przysługujących im praw.

W ramach zajęć terapeutycznych prowadzony jest trening ekonomiczny dzięki któremu uczestnicy uczą się rozpoznawania nominałów pieniężnych, operowania pieniędzmi, określania swoich potrzeb, dokonywania racjonalnych i samodzielnych zakupów oraz samodzielnego dojeżdżania do placówki środkami komunikacji.

W Warsztacie prowadzona jest rehabilitacja w zakresie kinezyterapii oraz psychoterapii, a uczestnicy znajdują się pod opieką pielęgniarki.

Wykonane przez uczestników na pracowniach tematycznych prace wystawiane są na wystawach i kiermaszach, gdzie znajdują nabywców. Dochód uzyskany ze sprzedaży prac i usług wykonanych w ramach zajęć przeznaczony jest na pokrycie wydatków związanych z integracją społeczną uczestników WTZ w Żurominie.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności przy Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie realizuje zadania z zakresu orzekania:

- o niepełnosprawności u osób do 16 roku życia,
- o stopniu niepełnosprawności – lekkim, umiarkowanym lub znacznym u osób powyżej 16 roku życia, jako pierwsza instancja.

Członkami powiatowego zespołu są:

- przewodniczący,
- lekarze,
- psychologowie,
- pedagodzy,
- doradcy zawodowi,
- pracownicy socjalni.

Powiatowy Zespół współdziała z organami administracji rządowej, organami jednostek samorządu terytorialnego, ośrodkami pomocy społecznej w sprawach:

- pomocy społecznej i rehabilitacji osób niepełnosprawnych zgodnie ze wskazania zawartymi w orzeczeniu,
- toczących się postępowań przed organami rentowymi i ubezpieczeniowymi.

Orzeczenie zawiera między innymi symbol przyczyny niepełnosprawności.

Kody przyczyn niepełnosprawności określają:

- 01-U upośledzenie umysłowe
- 02-P zaburzenia psychiczne
- 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
- 04-O choroby wzroku
- 05-R choroby narządu ruchu
- 06-E epilepsja
- 07-S choroby krążenia i układu oddechowego
- 08-T choroby przewodu pokarmowego
- 09-M choroby układu moczowo-płciowego
- 10-N choroby neurologiczne
- 11-I inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego
- 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

W 2023 roku Powiatowy Zespół wydał dla mieszkańców powiatu żuromińskiego:

- orzeczeń do 16 roku życia – 65,
- orzeczeń powyżej 16 roku życia – 503.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Teren działania poradni obejmuje miasto Żuromin oraz gminy: Żuromin, Kuczbork, Lutocin, Lubowidz, Biezuń, Siemiątkowo.

Celem poradni jest udzielanie dzieciom od momentu urodzenia i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, wspomaganie przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Diagnostowanie dzieci i młodzieży jest prowadzone w szczególności w celu określenia

indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, wyjaśnienia mechanizmów ich funkcjonowania w odniesieniu do zgłaszanego problemu oraz wskazania sposobu rozwiązania tego problemu.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana bezpośrednio dzieciom i młodzieży oraz rodzicom polega w szczególności na:

1. Prowadzeniu terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin;
2. Udzielaniu wsparcia dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
3. Udzielaniu pomocy rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży oraz w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych.

Pomoc, o której wyżej mowa, jest udzielana w szczególności w formie:

1. Indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych dla dzieci i młodzieży;
2. Terapii rodziny;
3. Grup wsparcia;
4. Prowadzenia mediacji;
5. Interwencji kryzysowej;
6. Warsztatów;
7. Porad i konsultacji;
8. Wykładów i prelekcji;
9. Działalności informacyjno-szkoleniowej.

Realizowanie przez poradnię zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych, polega w szczególności na:

1. Udzielaniu nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom pomocy:
 - a) w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, w tym w rozpoznawaniu ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się u uczniów klas I–III szkoły podstawowej,

- b) w planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego,
 - c) w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień uczniów;
2. Współpracy z przedszkolami, szkołami i placówkami w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
 3. Współpracy, na pisemny wniosek dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki lub rodzica dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego, w określeniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego;
 4. Udzielaniu nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
 5. Podejmowaniu działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
 6. Prowadzeniu edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli;
 7. Udzielaniu, we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi, wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom.

Powyższe zadania są realizowane w szczególności w formie:

1. Porad i konsultacji;
2. Udziału w spotkaniach nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów;
3. Udziału w zebraniach rad pedagogicznych;
4. Warsztatów;
5. Grup wsparcia;
6. Wykładów i prelekcji;
7. Prowadzenia mediacji;
8. Interwencji kryzysowej;
9. Działalności informacyjno-szkoleniowej;

10. Organizowania i prowadzenia sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, o których mowa w § 5 ust. 2, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności poprzez wymianę doświadczeń.

W 2023 roku Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna wydała:

- 53 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 19 orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego
- 12 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,
- 283 opinie z diagnoz psychologicznych, pedagogicznych i logopedycznych.

Dom Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Bądzynie jest placówką o charakterze stacjonarnym przeznaczony dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Zakres usług świadczonych przez Dom ustala się uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne mieszkańców.

Mieszkańcy Domu ze względu na bardzo zróżnicowane stany chorobowe wymagają stałej, a często indywidualnej opieki. Troska o zdrowie fizyczne i psychiczne staje się ważnym zadaniem personelu.

Stosowane są dwa rodzaje rehabilitacji: rehabilitacja lecznicza i terapia zajęciowa, która jest częścią szeroko pojętej rehabilitacji oraz wszelkiego rodzaju ćwiczenia rekreacyjno-sportowe. DPS posiada „Salę Doświadczania Świata” miejsce rekreacji i wyciszenia. Sala ta wyposażona jest w łóżko, kalejdoskop, kolumny wodne, tablice sensorów itd. W terapii zajęciowej prowadzone są zajęcia typowo manualne: wyszywanie, malowanie, wycinanie. Prace z terapii często eksponowane są na wystawach. Mieszkańcy Domu chętnie uczestniczą w zajęciach muzykoterapii na świetlicy oraz w zajęciach w bawialni.

Dom dysponuje stosunkowo bogatą ofertą w organizacji świąt, okazjonalnych uroczystościach oraz umożliwia udział w imprezach kulturalnych i turystycznych.

Mieszkańcy mają zagwarantowane swobodne odbywanie praktyk religijnych, na terenie Domu znajduje się kaplica.

Mieszkańcy Domu mają zapewnioną :

- ochronę osobistą,
- poczucie intymności /w granicach możliwości/,
- niezależność dostosowana do swojego poziomu sprawności,
- swobodny kontakt ze środowiskiem /w zależności od stanu zdrowia/,
- pokój mieszkalny jest pomieszczeniem prywatnym zamieszkujących /postanowienie trudne do zrealizowania w pokojach wieloosobowych, /

Obecnie Dom Pomocy Społecznej w Bądzynie dysponuje 27 lokalami mieszkalnymi, w których mieszkają 64 osoby. Pokoje mieszkańców są 2-3 osobowe z wyposażeniem standardowym.

Pomieszczenia wspólne, użytkowane przez mieszkańców Domu to :

- pokój dzienny telewizyjny
- stołówka
- gabinet przedmedycznej pomocy doraźnej
- pokój gościnny
- pomieszczenia terapii
- sala doświadczania świata
- świetlica
- kuchenki pomocnicze
- pomieszczenia terapii ruchowej i rehabilitacji
- palarnia
- kaplica
- pomieszczenia pralni

Tab. Struktura mieszkańców w DPS Bądzyn

1.	STRUKTURA WIEKU	OGÓŁEM
	- 18 - 40 lat	21
	- 41 - 60 lat	21
	- 61 - 74 lat	16
	- 75 lat i więcej	6
	Osoby leżące	0

	Osoby poruszające się na wózku inwalidzkim	9
2.	STAN PSYCHOFIZYCZNY	
	- umysłowo upośledzone w stopniu lekkim	17
	- umysłowo upośledzone w stopniu umiarkowanym	30
	- umysłowo upośledzone w stopniu znacznym	14
	- umysłowo upośledzone w stopniu głębokim	3

Zespół Szkół Specjalnych w Żurominie

Zespół Szkół Specjalnych w Żurominie to szkoła publiczna w skład, której wchodzi Przedszkole Specjalne, Szkoła Podstawowa Specjalna, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy. W Zespole Szkół Specjalnych w Żurominie organizowane są zajęcia dydaktyczne dla poszczególnych oddziałów zgodnie z ramowymi planami nauczania, zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka oraz udzielane kompleksowe wsparcie dla rodzin "Za Życiem" w ramach Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczego na obszarze powiatu.

W Zespole Szkół Specjalnych organizowane są zajęcia dla dzieci, młodzieży i osób pełnoletnich - do 24 roku życia z niepełnosprawnościami intelektualnymi, autyzmem oraz różnorodnymi sprzężeniami. Prowadzone są dla dzieci zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju w wymiarze 1-2 godziny tygodniowo - do momentu podjęcia przez nie nauki w szkole.

Obecnie w Zespole Szkół Specjalnych w Żurominie edukacją, wychowaniem i opieką objętych jest:

- w przedszkolu - 14 dzieci od 3 do 9 roku życia;
- w szkole podstawowej: 22 uczniów w tym 7 podopiecznych w zespołach rewalidacyjno-wychowawczych;
- w szkole przystosowującej do pracy – 19 uczniów.

W szkole zatrudniona jest wyspecjalizowana kadra pedagogiczna, przygotowana do pracy z osobami niepełnosprawnymi lub zagrożonymi niepełnosprawnością.

Głównym celem szkoły jest wszechstronny i harmonijny rozwój oraz pomoc uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych w możliwie pełnym funkcjonowaniu społecznym. Praca oparta jest na Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym, który zapewnia dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości każdego ucznia.

W Zespole Szkół Specjalnych odbywają się zajęcia edukacyjne oraz specjalistyczne. Udzielana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna. Funkcjonuje wiele kół zainteresowań, jest biblioteka, świetlica szkolna, sala gimnastyczna oraz siłownia. Uczniowie wyjeżdżają na liczne wycieczki, biorą udział w konkursach i zawodach sportowych oraz różnorodnych wydarzeniach okolicznościowych. Biorą aktywny udział w życiu społeczności lokalnej. Integrują się ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami.

Teren szkoły jest ogrodzony - znajduje się na nim boisko trawiaste oraz plac zabaw. Budynek szkoły jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Posiada windę oraz dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami pomoce dydaktyczne, sale i toalety.

Ośrodki Pomocy Społecznej

Na terenie powiatu żuromińskiego działa 6 Miejskich/Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej. W ramach swej działalności ośrodki podejmują również współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie np. przy umieszczaniu osób w Domach Pomocy Społecznej, orzekaniu o niepełnosprawności itp. Realizując zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodki udzielają osobom niepełnosprawnym pomocy w zakresie:

- pomocy finansowej (zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki stałe, okresowe itp.)
- usługi i opiekę pielęgnacyjną,
- pomoc specjalistyczną (poradnictwo, terapia, praca socjalna),
- przyznawanie pomocy rzeczowej.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;

- powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

W 2023r. przyznawany był w wysokości **90 zł** miesięcznie na **dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia** i w wysokości **110 zł** na **dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia**.

Zasifek pielęgnacyjny w 2023 roku wynosił - **251,84 zł.**, natomiast świadczenie pielęgnacyjne wynosiło -**2458,00 zł.**,

Palcówki Opieki Zdrowotnej

Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w swoich działaniach realizują:

- leczenie ogólne i specjalistyczne,
- udzielają informacji o placówkach wsparcia i rehabilitacyjnych,
- kierują na leczenie szpitalne i w ośrodkach rehabilitacyjnych.

Na terenie powiatu żuromińskiego działa Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie.

W roku 2023 udzielono świadczeń:

- na oddziałach szpitalnych – 4181
- w poradniach specjalistycznych – 22 230
- w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej – 18 203
- w pracowni tomografii komputerowej – 1 061

Szkoły Powiatu Żuromińskiego

Do szkół Powiatu Żuromińskiego dzieci i młodzież niepełnosprawna uczęszczają do klas ogólnodostępnych na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. Uczniowie posiadający orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną uczestniczą w dodatkowych indywidualnych zajęciach rewalidacyjnych prowadzonych przez nauczycieli przedmiotowych. Uczniowie w miarę potrzeb mogą korzystać z opieki pedagogicznej, psychologicznej i logopedycznej.

Powiatowo-Miejska Biblioteka Publiczna

Powiatowo-Miejska Biblioteka Publiczna w Żurominie jest samorządową instytucją kultury o zasięgu powiatowym. Do podstawowych jej zadań należy : gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbioru materiałów bibliotecznych, pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno- bibliograficznej, organizowanie obiegu wypożyczeń międzybibliotecznych. Sprawowanie opieki merytorycznej nad bibliotekami publicznymi powiatu żuromińskiego, współdziałanie z samorządami lokalnymi, bibliotekami, instytucjami kultury i oświaty, w celu zaspakajania zróżnicowanych potrzeb czytelniczych, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych niepełnosprawnych mieszkańców naszego powiatu.

Biblioteka organizuje szereg wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, promujących czytelnictwo (zasięg ogólnopolski np. Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek, Tydzień Bibliotek). Wychodzi do użytkowników z nowymi formami czytelniczymi (korzystanie z e-booków, audiobooków oraz platform Legimi i Empik Go) zachęcając ich do korzystania z nowych technologii (tablety, czytniki e-booków).

Organizacje Pozarządowe

Istotną rolę w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin pełnią organizacje pozarządowe. Nikt lepiej nie zna środowiska osób niepełnosprawnych jak oni sami poprzez organizowanie się w związki, fundacje i stowarzyszenia oraz działanie w zakresie wsparcia, samopomocy, rozwijania współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi placówkami. Te organizacje najlepiej znają potrzeby swoich podopiecznych i najskuteczniej je zaspokajają. Taka forma działania jest też najtańsza. Dlatego też należy wspierać je w aspekcie merytorycznym i często finansowym w ramach prac zleczanych.

Na terenie Powiatu Żuromińskiego działają organizacje pozarządowe m.in.:

- Stowarzyszenie Aktywny Senior „Bieżuniaki”
- Stowarzyszenie „Katharsis” – Kraina dobrego życia
- Stowarzyszenie „Dotyk Motyla”
- Stowarzyszenie „Siła Mam”
- Stowarzyszenie Społeczno- Oświatowe „ Filar Nowej Perspektywy”

- Stowarzyszenie „Cztery Łapy”
- Stowarzyszenie 09-300 z siedzibą w Żurominie
- Stowarzyszenie Hodowców Trzody Chlewnej „POLŚWIN”
- Stowarzyszenie Wędkarskie „Błotko”
- Stowarzyszenie „Nasze Marzenia”
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich „Baby z Wyla...”
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Rozwozinie
- Stowarzyszenie społeczno- kulturowe WZU
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich PRZEPIÓRKI
- Stowarzyszenie Wagon Inicjatyw
- Żuromińska Grupa Historyczna
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Żuromińskiej
- Stowarzyszenie Na pograniczu
- Stowarzyszenie „Viktoria Lubowidz”
- Stowarzyszenie Plan „B”
- Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku
- Stowarzyszenie „ Nasza rodzinna wieś”
- Stowarzyszenie Informacja- Integracja
- Biezuńskie Towarzystwo Wędkarskie
- Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Żuromiński Związek Drużyn Harcerzy
- Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników, Zarząd Koła w Żurominie
- Polski Związek Niewidomych, Okręg Mazowiecki, Koło Powiatu Żuromin
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło w Żurominie
- Polski Czerwony Krzyż, Zarząd Rejonowy w Żurominie
- Związek Harcerstwa polskiego w Żurominie
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Ciechanowie, Koło w Żurominie
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Ciechanowie, Koło w Bieżuniu

- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Ciechanowie, Koło w Lubowidzu
- Żuromińskie Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „Plan Szansa”
- Towarzystwo Przyjaciół Bieżunia
- Miejski Klub Sportowy Wkra Żuromin
- 24 Uczniowskie Kluby Sportowe
- 38 Ochotniczych Straży Pożarnych
- „Caritas” Diecezji Płockiej,

VI. ANALIZA SWOT.

W celu uporządkowania danych i oceny sytuacji osób niepełnosprawnych na terenie powiatu żuromińskiego zastosowano analizę SWOT. Jest to efektywna metoda identyfikacji słabych i silnych stron w działaniach podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych i zawiera cztery grupy czynników:

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. funkcjonowanie Powiatowego zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych, 2. funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej, 3. funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej, 4. funkcjonowanie Powiatowego Środowiskowego Domu Pomocy, 5. dostępność infrastruktury społecznej, 6. realizacja zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz programu „Aktywny samorząd”, 7. odpowiednie kwalifikacje kadry pracującej z osobami niepełnosprawnymi, 8. rosnący poziom świadomości społecznej na temat niepełnosprawności, 9. dostępność środków masowego przekazu w celu promowania i upowszechniania wiedzy o sytuacji osób niepełnosprawnych, 10. przepisy regulujące przystosowanie nowych obiektów budowlanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. brak Zakładów Pracy Chronionej, 2. mało miejsc na otwartym rynku pracy, 3. występowanie barier funkcjonalnych w budynkach użyteczności publicznej, 4. bierność, bezradność i postawy roszczeniowe wśród osób niepełnosprawnych, 5. ograniczony dostęp do medycznych usług specjalistycznych i rehabilitacji, 6. zbyt mała aktywność organizacji pozarządowych, 7. niewystarczająca ilość środków finansowych w instytucjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych, 8. niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych, 9. trudna do zdiagnozowania liczba osób niepełnosprawnych.

Szanse	Zagrożenia
1. aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, 2. możliwość finansowania zadań ze środków Unii Europejskiej możliwość pozyskania dodatkowych środków z PFRON na różne formy wsparcia osób niepełnosprawnych, 3. edukowanie w rozumieniu potrzeb niepełnosprawnych.	1. rosnąca liczba osób niepełnosprawnych, korzystająca z instytucji pomocowych, 2. obwarowania prawne i wynikający z tego nadmierny formalizm, 3. mała aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych, 4. niekorzystne dla osób niepełnosprawnych zmiany na rynku pracy.

VII. MISJA I CELE PROGRAMU.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w powiecie żuromińskim ma służyć stworzeniu miasta dostępnego dla wszystkich mieszkańców.

Powiat Żuromiński będzie tworzył warunki zapewniające osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom pełne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej, dostęp do informacji, edukacji, rynku pracy i infrastruktury publicznej.

Działania Powiatowego Programu powinny być realizowane przez tworzenie warunków, które zapewniają poprawę sytuacji niepełnosprawnych mieszkańców powiatu żuromińskiego, jak również osiągnięcie przez nich jak najwyższego poziomu społecznego funkcjonowania.

Założenia programu.

1. Kompleksowa rehabilitacja osób niepełnosprawnych jest zadaniem ogólnospołecznym, ponieważ skutki niepełnosprawności dotyczą wszystkich dziedzin życia.
2. Polityka samorządu lokalnego wobec osób niepełnosprawnych stanowi istotny element polityki społecznej i gospodarczej.
3. Założeniem polityki powiatu żuromińskiego wobec osób niepełnosprawnych jest dążenie do kompleksowego działania uwzględniającego potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne i zawodowe niepełnosprawnych, stwarzającego im możliwości integracji ze społeczeństwem.
4. Podejmowane działania na rzecz niepełnosprawnych ukierunkowane są na zmianę świadomości społecznej pod kątem pozytywnego odbioru osoby niepełnosprawnej.

5. Podstawą realizacji programu jest skonkretyzowany podział zadań oraz synchronizacja działań:
 - administracji rządowej;
 - administracji samorządowej;
 - organizacji pozarządowych.
6. Niniejszy program wpisuje się w krajową Strategię na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021–2030.
7. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych mają charakter interdyscyplinarny, a więc dotyczą wszystkich dziedzin życia w aspekcie zaspokajania potrzeb obywateli, które wynikają z faktu ich niepełnosprawności i z konieczności stwarzania im i z nimi możliwości partnerskiego udziału w życiu społecznym.
8. Starostwo Powiatowe w Żurominie zwraca się z prośbą do organizacji pozarządowych, zwłaszcza zrzeszających osoby niepełnosprawne i działających na ich rzecz, o aktywny udział w realizacji niniejszego programu.
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie jest odpowiedzialne za koordynację działań na rzecz osób niepełnosprawnych i sygnalizowanie konieczności wprowadzenia zmian do niniejszego programu w razie zmian sejmowych, prawnych i kompetencyjnych oraz informowanie o problemach w realizacji przyjętych założeń.
10. Zarząd Powiatu Żuromińskiego na podstawie uchwały Rady Powiatu w Żurominie zobowiązuje wszystkie agendy administracji samorządowej do uwzględnienia w swojej merytorycznej i organizacyjnej działalności potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych.

Cele strategiczne programu.

Stwarzanie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychicznej, społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

1. Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych.
2. Wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
3. Realizacja polityki lokalnej polegającej na przyjętych priorytetach: rozwoju regionów wiejskich i rolniczych, rozwoju turystyki i agroturystyki, w których parametr uczestnictwa w nich osób niepełnosprawnych traktowany będzie w stopniu szczególnym.

Cele operacyjne.

1. Zapewnienie usług rehabilitacji leczniczej na poziomie lokalnym.
2. Usuwanie barier psychospołecznych w procesie integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem.
3. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji.
4. Stwarzanie warunków do aktywizacji zawodowej i zapobieganie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.
5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych do rejestrowania się w jednostkach administracji samorządowej ułatwiających im znalezienie zatrudnienia i znalezienie diagnozy ich bezrobocia.
6. Prowadzenie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych.
7. Kształtowanie warunków równoprawnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, w sporcie, rekreacji i turystyce.
8. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia socjalnego osobom niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
9. Szkolenie i doskonalenie zawodowe osób zaangażowanych w proces kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Cel operacyjny I

Zaplecze rehabilitacyjne przy placówkach służby zdrowia, szkołach specjalnych i oddziałach integracyjnych oraz zaopatrzenie ortopedyczne dla osób indywidualnych.

Uzasadnienie wyboru celu.

Celem rehabilitacji leczniczej jest przywrócenie możliwie wielu utraconych sprawności tak, aby osoba niepełnosprawna mogła podjąć działalność dostosowaną do zaistniałej dysfunkcji oraz mogła uczestniczyć w życiu społecznym. Gwarancją dobrze prowadzonej rehabilitacji jest skoordynowane działanie prowadzone przez instytucje i organizacje pozarządowe biorące udział w tym procesie i przede wszystkim zapewnienie osobom niepełnosprawnym

oprzyrządowania zmniejszającego skutki ich niepełnosprawności. W powiecie żuromińskim proponuje się uruchomienie następujących punktów umożliwiających osobom niepełnosprawnym zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny i środki pomocowe:

- a) placówki służby zdrowia – doposażenie w potrzebny sprzęt rehabilitacyjny oddziałów rehabilitacyjnych w istniejących placówkach służby zdrowia.
- b) szkoły specjalne – doposażenie w potrzebny sprzęt rehabilitacyjny Zespołu Szkół Specjalnych w Żurominie.
- c) oddziały integracyjne – utworzenie i wyposażenie gabinetów rehabilitacyjnych w podstawowy sprzęt rehabilitacyjny.
- d) zaopatrzenie ortopedyczne – dofinansowanie do zaopatrzenia osób niepełnosprawnych do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych oraz leczniczych środków technicznych i sprzętu rehabilitacyjnego.
- e) wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren powiatu żuromińskiego istnieje na bazie posiadanego wyposażenia w Caritas Diecezji Płockiej.

W przyszłości przewiduje się zakup nowego sprzętu rehabilitacyjnego ze środków Caritas i/lub ze środków zewnętrznych.

W dalszej perspektywie istnieje potrzeba utworzenia Centrum Rehabilitacji i Kształcenia Dzieci, Młodzieży i Osób Dorosłych Niepełnosprawnych. Ośrodek działający na bazie Zespołu Szkół Specjalnych w Żurominie rozszerzyłby ofertę edukacyjną przyjmując uczniów z różnorodną niepełnosprawnością np. zaburzenia ruchu, autyzm, mózgowo porażenie dziecięce oraz objąłby opieką i pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci niepełnosprawne i ich rodziny już od wieku niemowlęcego tworząc oddział wczesnej diagnozy.

Zadania i metody.

1. Stworzenie punktów sprzedaży i/lub wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego, pomocy ortopedycznych i środków pomocowych.
2. Zapewnienie wczesnej interwencji rehabilitacyjnej w procesie edukacji dzieci i młodzieży.

3. Wzrost poziomu edukacji młodzieży niepełnosprawnej, skutkujący tym, że młodzież ta będzie miała większe możliwości udziału w rynku pracy.
4. Pełniejsze i skuteczniejsze wykorzystanie środków PFRON na zakup i dystrybucję sprzętu rehabilitacyjnego, pomocowego.
5. Aktywizacja środowisk osób niepełnosprawnych zamieszkujących środowisko wsi.
6. Rozwój i podnoszenie jakości usług rehabilitacyjnych w funkcjonujących w przyszłości ośrodkach wsparcia.

Oczekiwane efekty.

1. Uzupełnienie infrastruktury społecznej o nowe placówki rehabilitacji leczniczej i społecznej.
2. Wzrost dostępności do usług w zakresie rehabilitacji.
3. Lepsze zaopatrzenie w sprzęt ortopedyczny oraz wzrost ilości osób niepełnosprawnych wyposażonych w niezbędny sprzęt.
4. Rozwinięcie nowych form i podniesienie jakości usług rehabilitacyjnych w ośrodkach wsparcia.
5. Zapewnienie ciągłości i kompleksowości rehabilitacji.

Wskaźniki realizacji celu.

1. Zwiększenie ilości placówek prowadzących działalność w zakresie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.
2. Progresywne zwiększanie środków PFRON przeznaczonych na rehabilitację, będą skutkiem działań Starostwa Powiatowego w Żurominie.
3. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z rehabilitacji leczniczej w placówkach rehabilitacyjnych.
4. Liczba osób zabezpieczonych w środki kompensujące utratę danej funkcji organizmu.
5. Liczba osób z terenów wiejskich odzyskujących możliwość edukacji i pracy. (priorytet).

Podmioty współpracujące.

1. Starostwo Powiatowe,
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
3. Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
4. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
5. Urząd Gminy i Miasta w Żurominie,
6. Narodowy Fundusz Zdrowia,
7. Placówki Służby Zdrowia,
8. Organizacje pozarządowe.

Cel operacyjny II

Wspieranie przemian w świadomości społeczności lokalnej w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie wyboru celu.

Warunkiem wspierania przemian w świadomości lokalnej społeczności w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych jest wzrost zintegrowanych działań wszystkich lokalnych podmiotów m.in. poprzez organizowanie imprez integracyjnych (kulturalnych, turystycznych i sportowych) grup samopomocowych, które dają szansę na efektywniejsze wykorzystanie istniejącego potencjału, a zwiększenie ilości klas integracyjnych pozwala na lepsze funkcjonowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej we własnym środowisku lokalnym.

Zadania i metody:

1. dofinansowywanie działań informacyjnych i promocyjnych np. kampanie medialne, wydawnictwa, broszury informacyjne, ulotki;
2. współpraca w organizowaniu integracyjnych imprez kulturalnych, turystycznych i sportowych;
3. promowanie i prezentacja twórczości artystycznej, kulturalnej i zawodowej osób

niepełnosprawnych;

4. aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych i włączanie ich w życie np. poprzez tworzenie grup samopomocowych;
5. tworzenie klas integracyjnych w placówkach edukacyjnych;

Oczekiwane efekty.

1. Wzrost świadomości osób niepełnosprawnych dotyczącej rehabilitacji.
2. Wzrost dostępności usług rehabilitacyjnych.
3. Zwiększenie zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie kulturalno - społeczne.
4. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki w szkołach masowych.

Podmioty współpracujące.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
2. Organizacje pozarządowe,
3. Powiatowy Urząd Pracy,
4. Samorządy.

Cel operacyjny III

Pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w rozwiązywaniu codziennych problemów i zaspokajaniu podstawowych potrzeb socjalnobytowych.

Uzasadnienie wyboru celu.

Podstawowym celem działania na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin w rozwiązywaniu codziennych problemów jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych tj. przede wszystkim poprawa ich funkcjonowania w społeczeństwie poprzez zaspokajanie potrzeb socjalnobytowych tych osób.

Zadania i metody:

1. pomoc w zakresie rehabilitacji społecznej poprzez dofinansowywanie do: likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, dofinansowanie do 14 dniowych turnusów rehabilitacyjnych;
2. pomoc w formie usług opiekuńczych (opiekunki środowiskowe, wolontariusze) lub w przypadku braku możliwości zapewnienia całodobowej opieki – umieszczanie w domach pomocy społecznej;
3. umożliwienie korzystania z darmowych posiłków lub schronienia w przypadku bezdomności;
4. w przypadku złej sytuacji materialnej, korzystanie ze świadczeń w formach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej;

Podmioty współpracujące.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
2. Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
3. Organizacje pozarządowe,
4. Powiatowy Urząd Pracy,
5. Dom Pomocy Społecznej,
6. Wolontariusze,
7. Samorządy.

Cel operacyjny IV

Wspieranie zawodowe osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie wyboru celu.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych odgrywa kluczową rolę w całym procesie rehabilitacji. Ma ona ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania psychicznego i społecznego osób z niepełnosprawnością.

Integracja poprzez pracę stanowi jeden z najistotniejszych aspektów ich uczestnictwa w życiu społecznym. Aktywność zawodowa gwarantuje bowiem:

- możliwość samodzielnego utrzymania się;

- poczucie własnej wartości, przydatności społecznej i zmniejszenie uczucia dyskryminacji;
- kontakty i wzbogacone formy uczestnictwa w życiu społecznym.

W powiecie żuromińskim w zakresie wsparcia zawodowego osób niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy proponuje się:

- przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej,
- dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego udzielonego na kontynuację działalności gospodarczej lub rolniczej,
- wprowadzenie przez jednostki szkolące programów nauczania dla osób z różnego typu naruszeniem sprawności organizmu w zakresie narządu ruchu, wzroku, narządu mowy, słuchu,
- przeznaczenie środków z PFRON na rozpowszechnienie informacji wśród pracodawców nt. usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy na rzecz niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy.
- przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Zadania.

1. Próby tworzenia zakładów aktywności zawodowej przede wszystkim w regionach rolniczych celem zatrudnienia osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.
2. Prowadzenie szkoleń, kursów, przekwalifikowań podnoszących umiejętności osób niepełnosprawnych.
3. Prowadzenie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.
4. Inicjowanie i realizowanie lokalnych programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
5. Popularyzowanie warunków i zasad korzystania ze środków PFRON wśród pracodawców.
6. Prowadzenie badań rynku pracy pod kątem potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych.
7. Opracowanie i promowanie lokalnych programów celowych dających nowe miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.

Oczekiwane efekty.

1. Zwiększenie zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych zwłaszcza ze środowisk wiejskich.
2. Zwiększenie szans awansu społecznego.
3. Rozszerzenie oferty szkoleniowej wśród osób niepełnosprawnych.
4. Właściwe rozeznanie ofert płynących z rynku pracy.

Wskaźniki realizacji celu.

1. Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących pracę na otwartym rynku pracy.
2. Liczba osób podejmujących pracę na chronionym rynku pracy.
3. Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących pracę chałupniczą.
4. Liczba osób niepełnosprawnych prowadzących własną działalność gospodarczą.
5. Liczba osób niepełnosprawnych objętych szkoleniem i przekwalifikowaniem.
6. Liczba utworzonych stanowisk pracy dla pośredników i doradców zawodowych.

Podmioty współpracujące.

1. Starostwo Powiatowe,
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
3. Powiatowy Urząd Pracy,
4. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
5. Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie,
6. Zakłady Pracy Chronionej,
7. Ośrodki kształcenia osób niepełnosprawnych,
8. Organizacje pozarządowe,
9. Media.

Cel operacyjny V

Likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz barier transportowych.

Uzasadnienie wyboru celu.

Tworzenie środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym wymaga przystosowania otoczenia do potrzeb i możliwości tych osób. Bariery architektoniczne, komunikacyjne, urbanistyczne i w komunikowaniu się uniemożliwiają samodzielne poruszanie się przez osoby niepełnosprawne, utrudniając im dostęp do obiektów użyteczności publicznej oraz blokując pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Zadania i metody.

Jednym ze sposobów wspierania osób niepełnosprawnych w powiecie żuromińskim jest likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych i transportowych utrudniających poruszanie się. Wskazujemy konieczność przystąpienia do realizacji likwidacji barier w oparciu o porozumienia z gminami. Zgodnie z uzyskanymi informacjami z gmin i jednostek powiatowych o stanie infrastruktury likwidować należy:

bariery architektoniczne poprzez:

- budowę podjazdów, pochylni i wejść do budynków
- montaż wind, podnośników, dźwigów i platform schodowych
- dostosowanie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych

w urzędach administracji samorządowej, zakładach opieki zdrowotnej, szkołach i przedszkolach oraz innych budynkach użyteczności publicznej i mieszkaniach indywidualnych.

bariery komunikacyjne poprzez:

- zakup i montaż sygnalizacji dźwiękowej na przejściach dla pieszych posiadających sygnalizację świetlną,
- likwidacja krawężników i zróżnicowanie faktury nawierzchni na przejściach dla pieszych w głównych ciągach komunikacyjnych,
- oznakowanie miejsc postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych na obszarach zurbanizowanych poszczególnych gmin.

bariery transportowe poprzez:

- dofinansowanie do zakupu pojazdów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, zakładów pracy chronionej oraz komunikacji publicznej.

Oczekiwane efekty.

1. Wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej pozbawionych barier architektonicznych.
2. Wzrost liczby mieszkań dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
3. Ułatwienie dostępu do placówek wsparcia.
4. Dostęp do położonych na terenie powiatu żuromińskiego placówek administracji państwowej, samorządowej i specjalnej.

Wskaźniki realizacji celu.

1. Liczba obiektów użyteczności publicznej i mieszkań indywidualnych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Podmioty współpracujące.

1. Starostwo Powiatowe,
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
3. Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.
4. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego.
5. Spółdzielnie mieszkaniowe.
6. Placówki użyteczności publicznej.
7. Organizacje pozarządowe.
8. Gminy Powiatu w Żurominie.
9. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

Cel operacyjny VI

Imprezy integracyjne i turnusy rehabilitacyjne.

Uzasadnienie wyboru celu.

Warunkiem właściwej adaptacji i integracji osób niepełnosprawnych jest ich pełny i aktywny udział w różnych formach życia społecznego.

Niezbędne w procesie kompleksowej rehabilitacji staje się podejmowanie działań zmierzających do stwarzania osobom niepełnosprawnym możliwości uczestnictwa w życiu kulturalnym, w sporcie, rekreacji i turystyce. Powiat w Żurominie od lat prowadzi działalność w tym kierunku i w latach następnych planuje ich kontynuację poprzez:

- kontynuację cyklicznego Powiatowego Integracyjnego Spotkania Osób Niepełnosprawnych w dalszych latach oraz na bazie obiektów sportowych i ośrodków kultury animowanie działań sportowych i kulturalnych osób niepełnosprawnych,
- objęcie mecenatem imprez i zawodów sportowych z udziałem osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie do pobytu osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusach rehabilitacyjnych ze środków PFRON.

VIII. PODSUMOWANIE

Program zawiera plan działania na lata 2024 – 2032. Realizacja tego Programu może wpłynąć na poprawę życia osób niepełnosprawnych, ale również społeczności Powiatu Żuromińskiego. W niniejszym programie przedstawione zostały w krótkiej charakterystyce instytucje i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych, potrzeby osób niepełnosprawnych oraz zakres działania na najbliższe lata celem likwidacji utrudnień i ograniczeń uniemożliwiających życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych.

Program ukierunkowany jest na realizację zadań w zakresie dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego, pomocy psychologicznej i pedagogicznej, pracy na otwartym rynku pracy, życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, posiadania samorządnej reprezentacji swego

środowiska, pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym i sportowym.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ma na celu podniesienie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych, mieszkańców Powiatu Żuromińskiego oraz zapewnienia im pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. W programie starano zdiagnozować możliwie aspekty życia osób niepełnosprawnych. Program określa cele działań zmierzających do zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków do godnego i aktywnego życia oraz dostosowanie do rzeczywistych potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Danuta Przybył